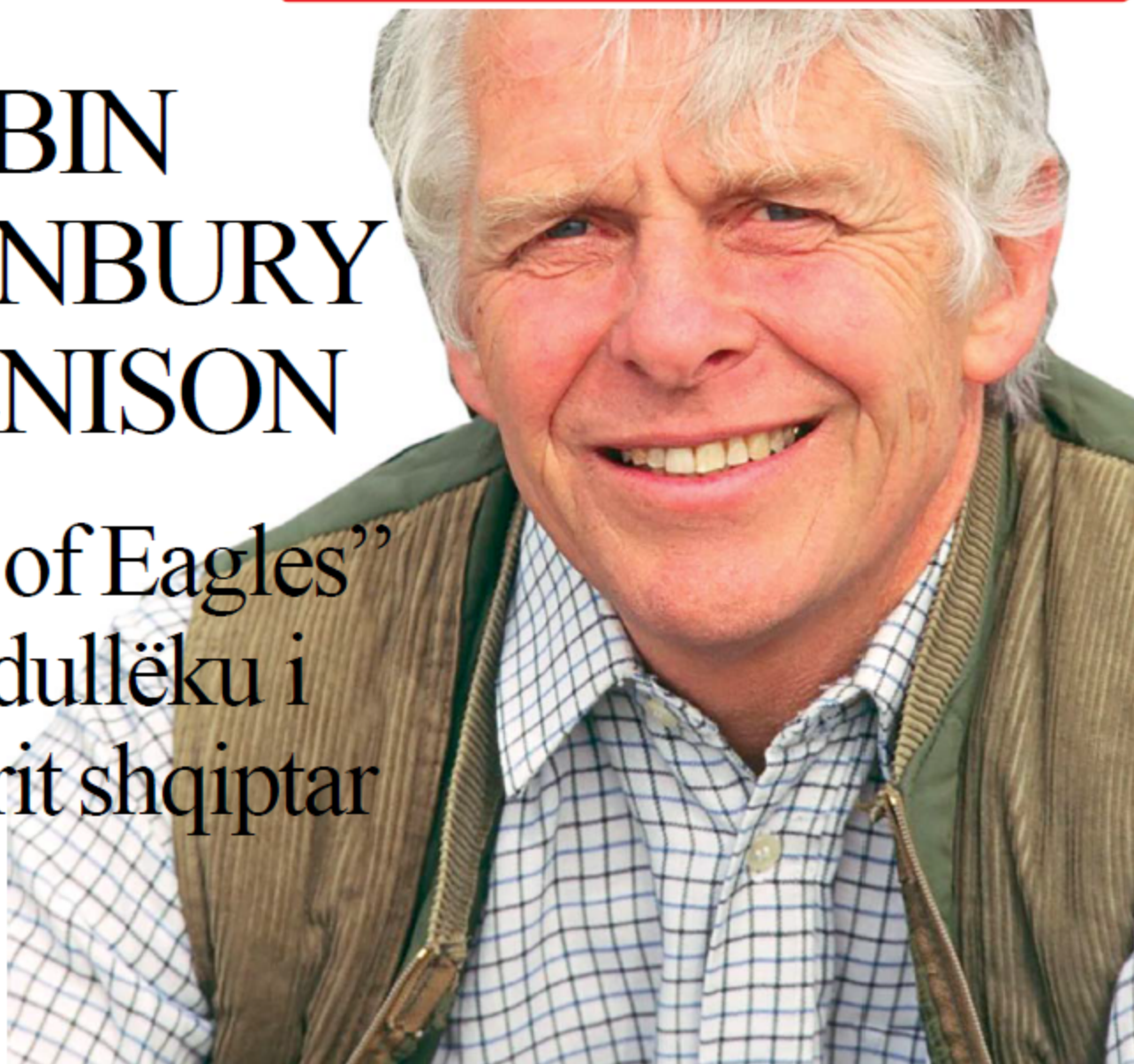

E DIEL
29 Korrik
2018

ROBIN HANBURY -TENISON

“Land of Eagles”
dhe fodullëku i
ministrit shqiptar

A

ARTIKULL

Eksploruesi britanik Robin Hanbury-Tenison në faqet e këtij libri i ka përshkruar me thjeshtësi, sinqeritet dhe vërtetësi të admirueshme përshlypjet e kësaj aventure shqiptare. “Vendi i Shqiponjave, me kuaj përmes vendit të harruar të Europës” është një libër i cili është promovuar para disa kohësh në Royal Geographic Society në Londër, e cila është një nga qendrat më prestigjioze të eksplorimeve, që financojnë eksplorime në vende të ndryshme të botës...Por më i dhimbshëm në këtë libër duket se është ajo çfarë shkruhet për ministrin pa kulturë të Kulturës shqiptare

Tenison, libri i tij “Land of Eagles”, dhe një ministër shqiptar

NGA NDREK GJINI*

Në librin “Land of Eagles”, të botuar para pak vitesh në Angli, me autor Robin Hanbury-Tenison, përveç fjalëve të mira që fliten për Shqipërinë dhe mikpritjen shqiptare, shpaloset dhe shëmtia, fodullëku, dhe mosmikipritja e ministrit shqiptar të Kulturës të vitit 2007, dhe djalit të tij.

Ministri i Kulturës, në këtë libër, nuk përmendet me emër, ndaj dhe unë po e lë pa emër.

Autori i këtij libri, Robin Hanbury-Tenison, është një person- alitet i vlerësuar nga revista “Time” si eksploratori më i madh në botë i 20 viteve të fundit.

Në fillimvjeshtën e vitit 2007 ai vizitoi Shqipërinë. Së bashku me gruan e tij, hipur mbi kuaj, nëpër shtigje malesh, dhe jo rrugëve me asfalt, ata e përshkruan hapësirën shqiptare nga Veriu në Jug.

(Ky libër nuk besoj të jetë përkthyer ende në shqip. Ndofta dhe po. Por qëllimi i këtij shkrimi nuk është një thirrje për përkthimin e këtij libri, dhe as koment rreth këtij libri, i cili, sipas mendimit tim, është një libër i shkruar mirë, dhe përgjithësisht flet shumë mirë për Shqipërinë dhe shqiptarët, përveç të katër-pesë faqeve të tij ku flitet për një gjest të pakulturë të ministrit shqiptar të Kulturës).

Çfarë ka ndodhur realisht atë natë në bujtinën mes maleve?

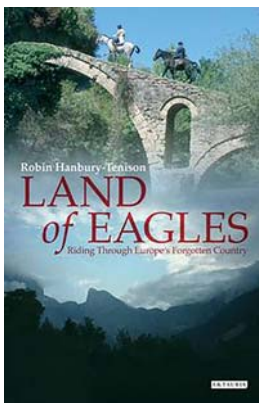
Nga faqja 32 deri në faqen 37 të këtij libri, autori përshkruan rrugëtimin e tij dhe ekipit të tij, sesi hipur mbi kuaj ata kaluan nga Thethi në Valbonë. Ai përshkruan bukuritë magjepsëse të natyrës, aventurën e asaj rrugë, shiun që i lag, lodhjen, urinën, rreziqet që paraisnin ato shtigje të ngushta etj. Ai tregon sesi pak pa rënë nata, në afërsi të Valbonës, ata kishin humbur rrugën. Dhe më tej përshkruan skenën kur aty kalon një makinë policie e më pas disa fuoristrada. Ato ndalojnë, përshëndeten, madje dhe prezantohen midis tyre. Një nga pasagjerët që zbrit nga fuoristrada prezantohet para tyre si ministri i Kulturës i qeverisë shqiptare. Bisedojnë për pak minuta. Dikush u tregon me dorë shtegun që të shpie te bujtina e vetme në atë zonë... dhe me pas ministri me eskortën e tij hipin në makinat e tyre dhe largohen. Tenison me gruan e tij dhe shoqëruesin bëjnë edhe një dy orë rrugë hipur mbi kuaj, derisa mbërrijnë te kjo bujtinë, shkruhet në librin “Land of Eagles”. Kur mbërrijnë, janë krejt të lagur, të uritur, të lodhur e të stërmunduar nga rruga e gjatë, shkruan ai. Pikërisht tek ajo bujtinë kishte shkruar për të darkuar edhe ministri i Kulturës me djalin e tij, së bashku me disa të tjerë, tregon autori. Pronari i bujtinës ua hap derën dhe i mirëpret. Por e gjithë vëmendja

është e përqendruar te ministri. Askush nuk do t’ia dijë se Tenison, gruaja e tij, dhe shoqëruesi janë të lagur, të uritur e të lodhur. Në dhomën e pritjes së kësaj bujtine as ministri dhe as i biri nuk den- jojnë të ngrihen e t’u lëshojnë pak vend në divanet ku janë ulur. Rob- in tregon sesi atij, gruas së tij dhe shoqëruesit u shërbehet për të ngrënë nga ato pak ushqime tan- imë të ftohta që kanë mbetur prej tavolinës ku kishte ngrënë minis- tri me grupin e tij. Ai tregon sesi ministri luan me pultin e televi- zorit duke ndryshuar kanalet me shpejtësi, pa ia ditur fare për

Autori i librit dhe ministri

Autori i këtij libri e kishte krijuar përfytyrimin e tij për Shqipërinë para se të vinte në këtë vend. Këtë gjë e dëshmojnë citimet që u bën në libër mëse 20 autorëve të tjerë që kanë kaluar nëpër Shqipëri dhe që kanë shkruar rreth Shqipërisë. Shënimet e udhëtarëve si Edith Durham, Lord Bajron, Martin Leak e kanë intriguar së tepërmi autorin dhe këtë e shpreh në mënyrë mjaft të sinqertë në faqet e librit. Nuk e di se ku është, dhe se çfarë po bën aktualisht ‘ministri shqiptar i Kulturës, i vitit 2007’ (ai që Tenison përshkruan në libër), por gjithsesi këshilla ime është që këtë libër ta lexojë së paku këshilltari për kulturën i Kryeministrit të Shqipërisë dhe t’i sugjerojë Kryemi- nistrit t’i shkruajë Robin Hanbury- Tenison një letër falënderimi për botimin e këtij libri, si dhe t’i kërkojë atij ndjesë për sjelljen e padenjë të ‘ministrit të Kulturës, të vitit 2007’.

mysafirët e huaj që ndodhen aty. Ai tregon sesi ai dhe i biri janë mosmikipritës deri në paturpësi dhe fodullë të pa fre. Autori i këtij libri përshkruan gjithçka në deta- je, sesi ministri fillon t’i japë mend atij rreth nevojës së reklamimit të bregdetit shqiptar dhe jo zonave malore etj.

Tenison konkurron në Festi- valin e Kanës me filmin e tij për Shqipërinë

Eksploruesi britanik Robin Hanbury-Tenison në faqet e këtij libri i ka përshkruar me thjeshtë- si, sinqeritet dhe vërtetësi të ad- mirueshme përshlypjet e kësaj aventure shqiptare. “Vendi i Shqi- ponjave, me kuaj përmes vendit të harruar të Europës” është një libër i cili është promovuar para disa kohësh në Royal Geographic Soci- ety në Londër, e cila është një nga qendrat më prestigjioze të eksplori- meve, që financojnë eksplorime në vende të ndryshme të botës.

Në faqet e këtij libri shpaloset bukur Shqipëria me kulturën e his- torinë e saj të pasur, shpalosen doket dhe zakonet shqiptare.

“Shqiptarët janë një popull mik- pritës. Shqipëria është një vend që për vite me radhë është veshur me misteriozitet përballë publikut të huaj. Unë dua t’u tregoj njerëzve realisht se cila është Shqipëria dhe pse duhet ta duan ata...”, thoshte Robin Hanbury-Tenison në shtator të 2007-ës, kohë kur nga Thethi nisi aventurën e tij.

Në çdo faqe të këtij libri ndihet dashamirësia dhe mikpritja e popullsisë rurale, të cilët hapen për Tenisonin dhe ekipin e tij dyert e shtëpive, u ofruan atyre bukë të ngrohtë, djathë të bardhë të kripo- sur, dhallë dhe raki. Kështu që sjell-

Ja disa fragmente nga ky liber rreth kesaj ngjarje

.....There was quite a crowd on the three small sofas, one of which was entirely taken up by the Minister's extremely tall son, who did not get up to offer us a space on it. The atmosphere was palpably unfriendly and when I explained to the Minister that our purpose was to encourage tourism in the lesser-known parts o Albania, he said we would do better to go along the coastal villages. He then ignored us and concentrated on flicking between channels on the fuzzy television set.

Faqe 33.

.....During this time the Minister was becoming increasingly and visibly annoyed and he suddenly ordered everyone to bed. At which point the lights went out.....

Faqe 34

..... and we were left alone . With our clever head torches, we were able to stay up a bit longer to write up our diaries after a very long day. We had walked and ridden for ten and half hours over difficult terrain, crossed a 2000 m pass and got soaked several times. We should have been unhappy but we went to our bunks giggling at the absurd atmosphere.....

Faqe 34

vogëlsinë, fodullëkun dhe mosmiki- pritjen e tij.

Libri i Tenison-it u shtohet zërave që promovojnë sot Sh- qipërinë turistike, një vend i njo- hur më së pari përmes shënimeve të udhëtarëve të shekujve të sh- kuar, por njëkohësisht i panjohur e i pashkelur për shkak të izolimit 50-vjeçar.

Një letër falënderimi dhe ndjesë për autorin e këtij libri

Autori i këtij libri e kishte kri- juar përfytyrimin e tij për Sh- qipërinë para se të vinte në këtë vend. Këtë gjë e dëshmojnë citimet që u bën në libër mëse 20 autorëve të tjerë që kanë kaluar nëpër Sh- qipëri dhe që kanë shkruar rreth Shqipërisë. Shënimet e udhëtarëve si Edith Durham, Lord Bajron, Martin Leak e kanë intriguar së tepërmi autorin dhe këtë e shpreh në mënyrë mjaft të sinqertë në faqet e librit.

Nuk e di se ku është, dhe se çfarë po bën aktualisht ‘ministri sh- qiptar i Kulturës, i vitit 2007’ (ai që Tenison përshkruan në libër), por gjithsesi këshilla ime është që këtë libër ta lexojë së paku këshilltari për kulturën i Kryeministrit të Shqipërisë dhe t’i sugjerojë Kryem- inistrit t’i shkruajë Robin Han- bury-Tenison një letër falënderimi për botimin e këtij libri, si dhe t’i kërkojë atij ndjesë për sjelljen e padenjë të ‘ministrit të Kulturës, të vitit 2007’.

ja fodulle e ministrit treset dhe har- rohet tek lexon më se 200 faqet e tjera të këtij libri të shkruar me aq dashuri për Shqipërinë e shqiptarët.

Në rrugëtimin e tyre në viset shqiptare, Theth, Valbonë, Lurë, Martanesh, Voskopojë, apo dhe Shkodër, Librazhd, Korçë, Gjirokastrë, Tepelenë e deri në ska- jet jugore, Robin Hanbury-Tenison dhe gruaja e tij u shoqëruan nga regjisor i amerikan Mickey Grant, i cili gjatë gjithë kohës fiksoi në kamera aventurën e tyre. Me ma- terialin e përgjigjedhur ata reali- zuan filmin dokumentar “Vendi i Shqiponjave”, me të cilin konkur- ruan para disa vitesh edhe në sek- sionin e dokumentarëve në Festi- valin e Kanës.

Nuk e kam parë këtë film. Ndaj dhe nuk e di nëse në të është përf- shirë sjellja e ministrit të Kulturës. Gjithsesi, edhe nëse është përf- shirë, mendoj se tërë ai shtegtim i gjatë i tyre dhe gjithë ajo mikpritje e ngrohtë që ata prekin dhe ndie- jnë në çdo hap në Shqipëri, e bëjnë këtë ministër tejet të vockël në